

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

Eylül 2009

BANKACILIK SEKTÖRÜ BASEL II İLERLEME RAPORU

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

BANKACILIK SEKTÖRÜ BASEL II İLERLEME RAPORU (Eylül 2009)

Bilgi ve Önerileriniz İçin:

Risk Yönetimi Dairesi

E-posta: basel2@bddk.org.tr

Tel: (212) 337 72 72

Faks: (212) 337 71 66

BU RAPOR KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME AMACIYLA HAZIRLANMIŞTIR. RAPORDA YER ALAN BİLGİLERE DAYANARAK ALINACAK KARARLARIN SONUÇLARINDAN BDDK SORUMLU TUTULAMAZ. RAPORDAN KAYNAK GÖSTERİLMEK SURETİYLE KISMEN ALINTI YAPILABİLİR.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
ATATÜRK BULVARI NO: 191 06680 KAVAKLIDERE ANKARA-TÜRKİYE

İLETİŞİM BİLGİLERİ: RİSK YÖNETİMİ DAİRESİ
TEL: (212) 337 72 72, FAKS: (212) 337 71 66
www.bddk.org.tr E-posta: basel2@bddk.org.tr

BU YAYIN TÜM İÇERİĞİ İLE BDDK İNTERNET SAYFASINDA YER ALMAKTADIR.

BDDK OFİSTEKNİK DOKÜMAN MERKEZİNDE 110 ADET BASILMIŞTIR.

BASIM TARİHİ: EYLÜL 2009

AÇIKLAMA

Bu Rapor, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliğinin 18/A maddesinin (f) bendi uyarınca, bankacılık sektörünün Basel II'ye yönelik çalışmalarını izlemek üzere, "Bankaların CRD/Basel II'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketi"ne bankalarca Haziran 2009 dönemi baz alınarak verilen cevaplar kullanılarak hazırlanmıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Basel Bankacılık Denetim Komitesince oluşturulmuş olan Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması dokümanı 2006/48/EC ve 2006/49/EC sayılı Direktifler (CRD) ile Avrupa Birliği (AB) müktesebatına dahil edilmiş ve söz konusu Direktifler belirli bir geçiş süreci dahilinde AB üyesi ülkelerde uygulamaya konulmuştur. Hali hazırda, dünya çapındaki birçok ülkede ise Basel-II'ye uyum çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizde kredi riskinin hesaplanmasında Basel-II uygulaması ertelenmekle beraber CRD ve Basel-II ile uyumlu düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca, bankaların CRD/Basel II'ye uyum konusunda yürüttükleri çalışmaların yakından takip edilmesi amacıyla bankalardan altışar aylık dönemlerde "Bankaların CRD/Basel 2'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketi" talep edilmekte ve ankete verilen cevaplar değerlendirilerek kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu ankete Haziran 2009 itibarıyla verilen cevaplara göre; sektörün toplam aktif büyüklüğünün %39,8'ini oluşturan bankalar bireysel bazda, %29,7'sini oluşturan bankalar ise konsolide bazda CRD/Basel II'ye geçişe ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarının onayına sunmuş veya söz konusu strateji ve politikaları yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koymuştur. Bankacılık sektörünün %99'u CRD/Basel II çalışmalarını yürütecek üst yönetim ve birimlerini oluşturmuş, %82'si sorumlu personelini, %70'i ise komitelerini belirlemiştir.

Bankaların CRD/Basel II'ye uyum durumu anketler üzerinden incelendiğinde kredi riskinde bankaların %99'unun standart yaklaşıma %50 ile %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir. İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımda %50'nin üzerinde uyum sağlayan bankalar geçen döneme göre artarak %38'e yükselmiştir. Bankaların tamamı piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlarda büyük ölçüde (%75-%100) uyumlu olan bankaların oranı sırasıyla %84 ve %83'dir. Spesifik riske ilişkin hususlarda büyük ölçüde uyumlu olduğunu belirten bankaların oranı %46 seviyesinde kalmaktadır. Operasyonel riskte bankaların tamamı şu anda kullanılmakta olan temel gösterge yaklaşımına uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ile %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı %29'da kalmaktadır.

İkinci yapısal bloğa uyumun birinci yapısal bloğa kıyasla daha düşük düzeyde olduğu dikkat çekmektedir: Kredi riskinin birinci yapısal blokta kapsanmayan hükümlerine ilişkin uyum

durumunun %75-%100 aralığında olduğunu belirten bankalar sektörün sadece %1'ini oluşturmaktadır. Yapısal faiz oranı riski ve likidite riskine ilişkin uyum düzeyi %50-%100 aralığında olan bankaların Türk bankacılık sistemi aktif büyüklüğü içindeki payı ise %99 düzeyindedir. Üçüncü yapısal blok hükümlerine ise bankaların %93'ünün %50 ila %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir.

CRD/Basel II ile ilgili karşılaşılan sorunlara ve kısıtlara bakıldığında bankaların öncelikli engelinin veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu kısıtı, mevzuattaki belirsizlikler ve teknolojiye karşılaşılan sorunlar takip etmektedir.

CRD/Basel II uygulamasına ilişkin olarak son altı aydaki gelişmelerin nasıl değerlendirildiğine bakıldığında, en olumlu olarak değerlendirilen gelişme Basel Komitesi'ne üye olunması, en olumsuz olarak değerlendirilen gelişme ise küresel kriz olmuştur.

Kredi riskinin hesaplanmasında bankaların büyük bir kısmı uygulamanın başlamasını takip eden 3 yıl içerisinde ileri yöntemlere geçmeyi planlamakta, bu çalışmalar kapsamında veri biriktirmekte, yine büyük kısmı stres testleri uygulamakta ve bankaların tamamına yakını kredi riski analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.

Operasyonel risk hesaplamasında bankaların büyük çoğunluğu nihai olarak ileri ölçüm yaklaşımını hedeflemekte ve operasyonel risk analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.

Piyasa risklerinin ölçümünde bankaların tamamına yakını içsel modeller kullanmakta, stres testleri uygulamakta, analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmakta ve sektörün yaklaşık olarak %93'ü yasal sermaye hesaplamalarında içsel model kullanımını planlamaktadır.

CRD/Basel II ile ilgili olarak, bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %8,5'ini oluşturan bankalar ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına gerek görmez iken, %3,3'ü ekonomik sermaye tahsisini uygulamakta, kalan kısım ise konuya ilişkin çalışmalarını sürdürmektedir. Bankaların ikinci yapısal blok kapsamında ele alınan yapısal faiz oranı, likidite riski ve yoğunlaşma risklerini çoğunlukla tanımlamış oldukları, diğer taraftan karşı taraf risklerine ilişkin strateji ve politikalarını yeni oluşturmaya başladıkları anlaşılmaktadır. Üçüncü yapısal blok kapsamında ise bankacılık sektörünün kamuya açıklama yükümlülüklerine büyük ölçüde uyumlu olduğu görülmektedir.

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	i
İÇİNDEKİLER	iii
TABLOLAR.....	iv
GRAFİKLER.....	iv
KISALTMALAR.....	v
GİRİŞ.....	7
1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar	8
2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları	9
3. Birinci Yapısal Blok	14
4. İkinci Yapısal Blok.....	24
5. Üçüncü Yapısal Blok.....	26

TABLolar

Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması.....	8
Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği	11
Tablo 2-2: Kaynak Yeterliliği.....	12
Tablo 3-1: Uygulamanın Başlamasıyla Kullanılacak Yöntem	14
Tablo 3-2: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı	15
Tablo 3-3: Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri.....	15
Tablo 3-4: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme	16
Tablo 3-5: Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri	16
Tablo 3-6: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı	17
Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılacak Yöntemler.....	18
Tablo 3-8: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş	18
Tablo 3-9: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri	19
Tablo 3-10: Operasyonel Risk Stres Testleri.....	19
Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı	20
Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler	20
Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilite Hesaplama Yöntemleri.....	21
Tablo 3-14: Yasal Sermaye Hesaplamalarında İçsel Model Kullanımına İlişkin Plan ve Planlanan Geçiş Tarihi	22
Tablo 3-15: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması	22
Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması	22
Tablo 4-1: Tüm Önemli Risklerin Tanımlanması, Ölçülmesi, Raporlanması Amacıyla Tasarlanmış Politika ve Prosedürler	24
Tablo 4-2: Ekonomik Sermaye Tahsisi.....	25
Tablo 4-3: Risk Ölçüm Modellerine İlişkin Doğrulama ve Onaylama Süreci Mevcudiyeti	25
Tablo 5-1: CRD/Basel II'de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum	26

GRAFİKLER

Grafik 1-1: Çalışmaları Yürütecek Yönetim, Personel, Birim ve Komitelerin Belirlenmesi ..	8
Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu.....	9
Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar.....	10
Grafik 2-3: CRD/Basel-II'nin Uygulamasında Son 6 Ay İçerisinde Gerçekleşen Önemli Gelişmeler.....	11
Grafik 2-4: Alınan Destek ve Danışmanlık Hizmetleri	13
Grafik 3-1: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi	14
Grafik 3-2: TO, THK ve TT Hesaplama Sıklığı.....	15
Grafik 3-3: Piyasa Riskinin İçsel Modellerle Hesaplanmasının Zorunlu Tutulması Durumunda Zorlukla Karşılaşıp Karşılaşılmayacağı	21
Grafik 4-1: Değişen Risk Profilinin Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi için Sistem Tesisi.....	24

KISALTMALAR

ARCH	Otoregressif Koşullu Değişken Varyans (Autoregressif Conditional Heteroscedasticity)
Basel II	Basel Bankacılık Denetim Komitesince Hazırlanmış Olan Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması Dokümanı
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
CRD	Avrupa Birliğinin 2006/48/EC ve 2006/49/EC Sayılı Direktifleri
EWMA	Üstel Ağırlıklı Hareketli Ortalama (Exponentially Weighted Moving Average)
GARCH	Genelleştirilmiş Otoregressif Koşullu Değişken Varyans (Generalized Autoregressif Conditional Heteroscedasticity)
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
THK	Temerrüt Halinde Kayıp (LGD-Loss Given Default)
TO	Temerrüt Olasılığı (PD-Probability of Default)
TT	Temerrüt Tutarı (EAD-Exposure at Default)
YK	Yönetim Kurulu

GİRİŞ

Bu Raporda, Haziran 2009 itibarıyla Bankaların CRD/Basel II'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketine verilen cevaplar değerlendirilerek elde edilen bilgiler derlenmiş ve özel önem arz ettiği düşünülen konular ele alınarak toplulaştırılmış veriler üzerinden kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Rapor;

1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar
2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları
3. Birinci Yapısal Blok
4. İkinci Yapısal Blok
5. Üçüncü Yapısal Blok

olmak üzere beş ana başlıktan oluşmaktadır.

Ankette yer alan soruların ele alınış biçimi, verilen cevapların kapsam ve niteliği bankadan bankaya önemli ölçüde değişebilmektedir. Raporda, bankalara ilişkin münferit bazda bilgilere ve banka bazlı değerlendirmelere yer verilmemiş, istatistikî veriler sektör aktif toplamına oranlama şeklinde oluşturulmuştur. Anket çalışmasında verilen cevaplardan mümkün olması durumunda sayısal sonuçlar çıkarılmıştır. Aktif yüzdesi, rapora dahil olan bankaların aktif toplamı (Haziran 2009) 100 kabul edilerek hesaplanmıştır. Bankalar ankette yöneltilen sorulara birden fazla cevap verebildiğinden bazı cevapların değerlendirilmesinde aktif toplamı yüzde 100'ü aşabilmekte ya da cevap vermemeleri durumunda %100'ün altında kalabilmektedir. Bu nedenle okuyucunun her cevabı kendi içinde değerlendirmesi yerinde olacaktır. Cevaplar arasında görülebilecek tutarsızlıklar, ankete verilen cevapların tutarsızlığından kaynaklanmaktadır.

Değerlendirmeye İller Bankası, Adabank ve Birleşik Fon Bankası bilgileri dahil edilmemiş, çalışma katılım bankaları ile beraber toplam 46 bankanın cevaplarından hazırlanmıştır.

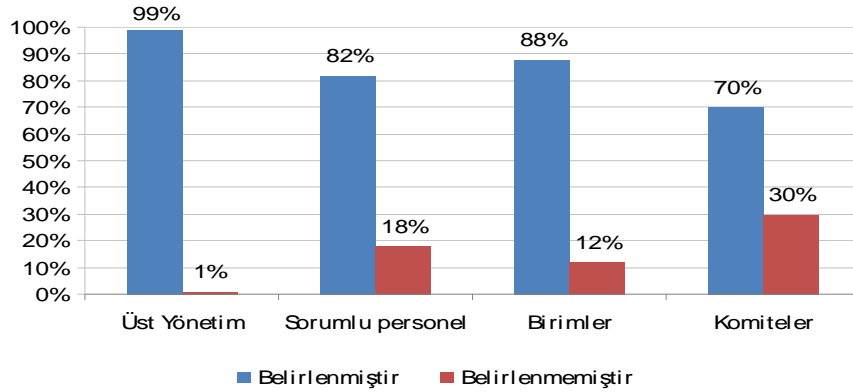
1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar

Strateji ve politikaların oluşturulması, CRD/Basel-II'ye geçişte bankalar tarafından öncelikli olarak ele alınmıştır. Nitekim sektörün önemli bir bölümünü oluşturan bankalar söz konusu strateji ve politikalarını hazırlamış ve uygulamaya koymuştur. Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %39,8'ini oluşturan bankalar bireysel bazda, %29,7'sini oluşturan bankalar ise konsolide bazda CRD/Basel II'ye geçişe ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarının onayına sunmuş veya söz konusu strateji ve politikaları yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koymuştur. Söz konusu orana strateji ve politikalarını hazırlamakta olan bankalar da dâhil edildiğinde sektör aktiflerinin %80'e yakın bir kısmını oluşturan bankaların strateji ve politikalar üzerinde çalışma yapmış olduğu görülmektedir.

Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması

(%)	Bireysel	Konsolide
Hazırlanması düşünülmemektedir	0,3	0,23
Hazırlanması planlanmaktadır	19,9	49,7
Hazırlanmaktadır	39,9	20,3
YK onayına sunulmuştur/YK tarafından onaylanmıştır	39,8	29,7

Grafik 1-1: Çalışmaları Yürütecek Yönetim, Personel, Birim ve Komitelerin Belirlenmesi

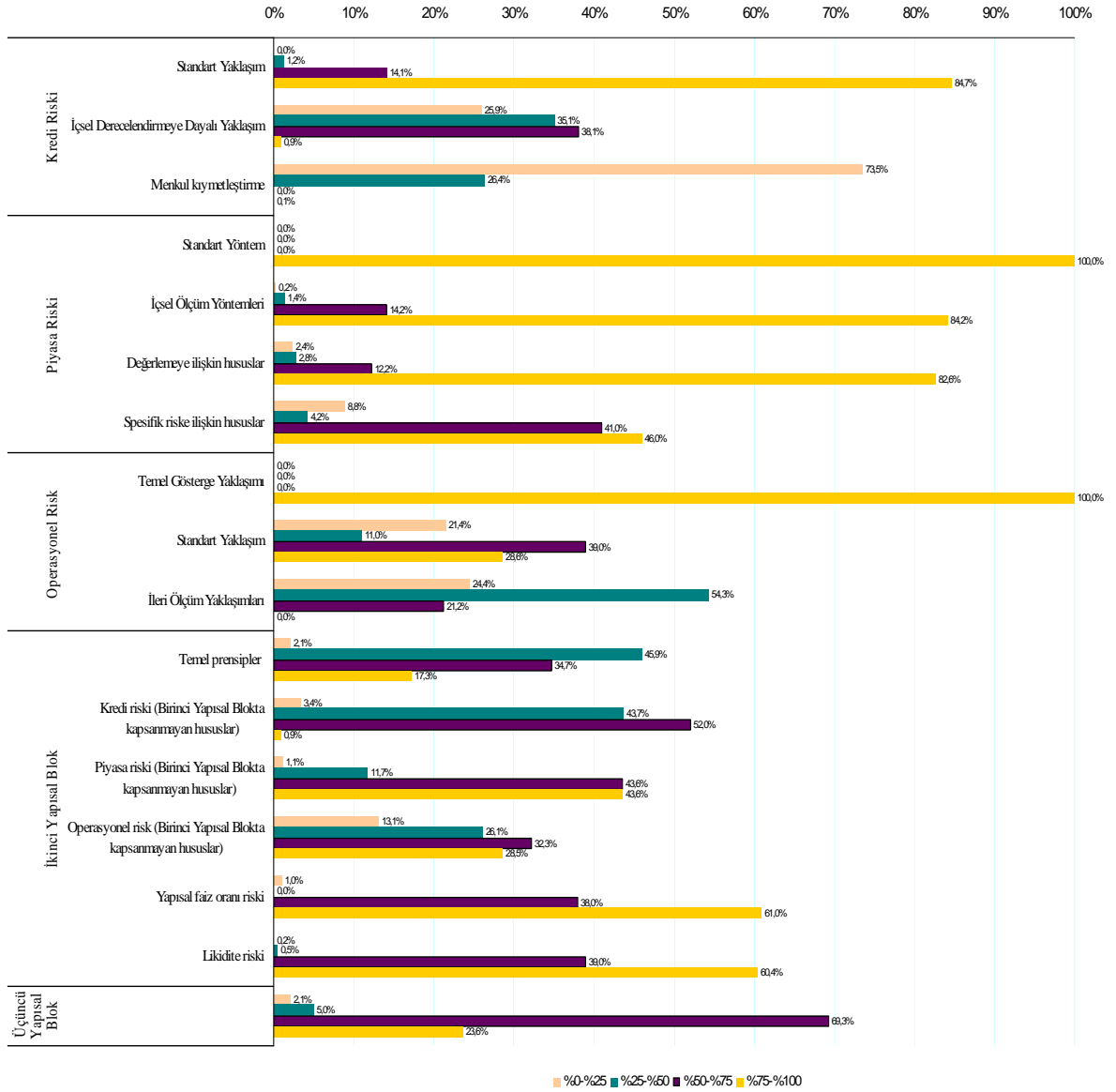

Bankacılık sektörünün %99'nun CRD/Basel-II çalışmalarını yürütecek üst yönetimi oluşturduğu, %82'nin bu kapsamda çalışacak sorumlu personeli belirlediği görülmektedir. Ayrıca, sektörün %88'i CRD/Basel-II'ye uyum çalışmalarını yürütecek birimler oluşturmuş, %70'i ise bu kapsamda komiteler kurmuştur.

2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları

Bankaların CRD/Basel II'ye uyum durumuna ilişkin kredi riski, piyasa riski, operasyonel risk, ikinci yapısal blok ve üçüncü yapısal blok kapsamında verdikleri cevaplara göre, kredi riskinde bankaların %99'u standart yaklaşıma %50-%100 arasında uyum sağlamaktadır. İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımda %50'nin üzerinde uyum sağlayan bankalar geçen döneme göre artarak %38'e yükselirken, menkul kıymetleştirmede bankaların hemen hemen tamamı %50'den düşük uyum sağlamışlardır.

Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu

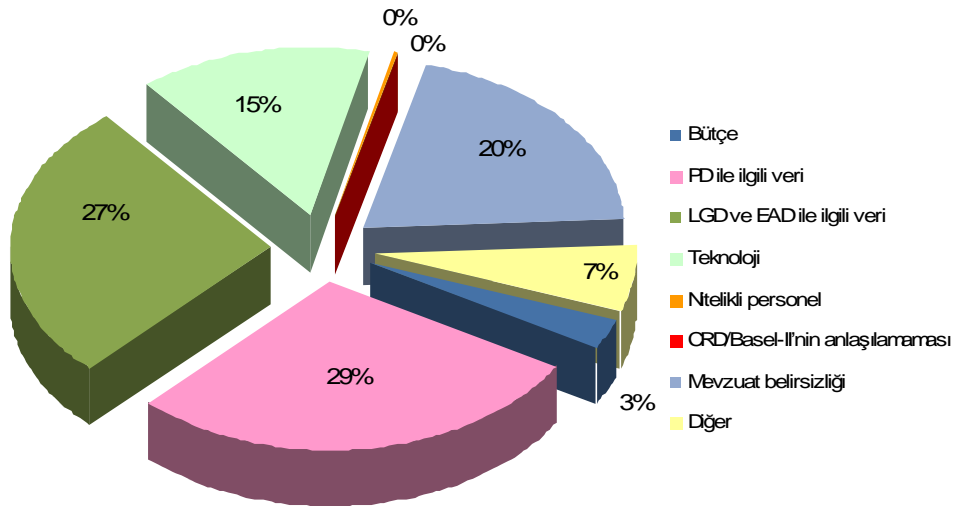
Bankaların tamamı piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlarda büyük ölçüde (%75-%100 oranında) uyumlu olan bankaların oranı sırasıyla %84 ve %83'dir. Spesifik riske ilişkin hususlarda büyük ölçüde uyumlu olduğunu belirten bankaların oranı %46 seviyesinde kalmaktadır.

Operasyonel riskte bankaların tamamı şu anda kullanılmakta olan temel gösterge yaklaşımına uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ile %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı %29'da kalmaktadır. İleri ölçüm yaklaşımlarında ise bankaların %21'i, uyum düzeyinin %50'nin üzerinde olduğunu belirtmektedir.

İkinci yapısal bloğa uyumun birinci yapısal bloğa kıyasla daha düşük düzeyde olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin kredi riskinin birinci yapısal blokta kapsanmayan hükümlerine ilişkin uyum durumunun %75-%100 aralığında olduğunu belirten bankalar sektörün sadece %1'ini oluşturmaktadır. Yapısal faiz oranı riski ve likidite riskine ilişkin uyum düzeyi %50-%100 aralığında olan bankaların payı ise %99 düzeyindedir.

Üçüncü yapısal blok hükümlerine ise bankaların %93'ünün %50 ile %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir.

Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar

CRD/Basel-II çerçevesindeki engellere ve eksikliklere bakıldığında temel sorunun veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu sorunu mevzuat belirsizliği ve teknoloji eksikliği takip

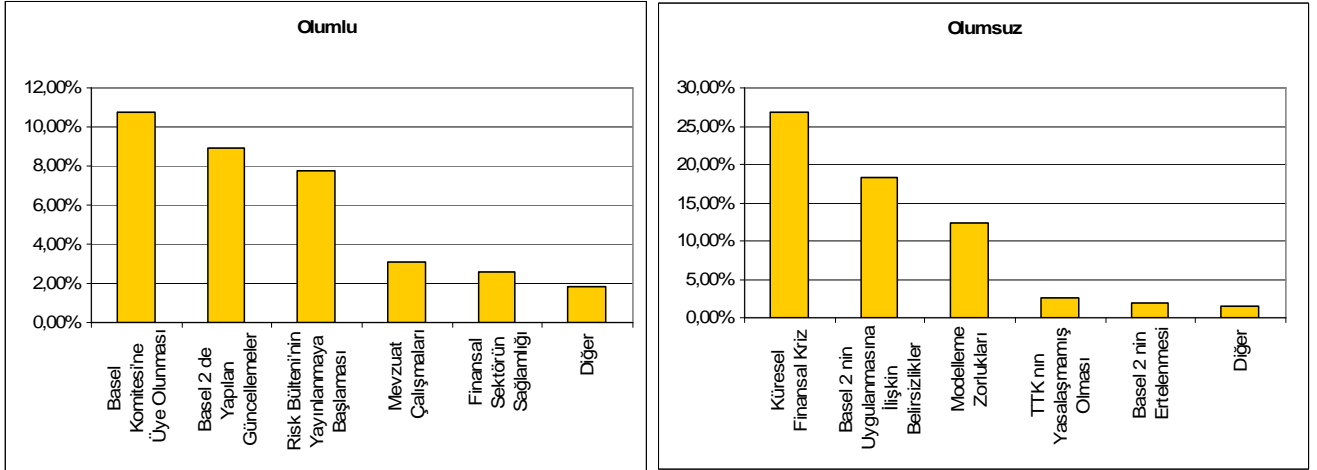
ederken, nitelikli personel, bütçeleme ve CRD/Basel-II'nin anlaşılabilmesi hususlarında önemli bir sorun olmadığı görülmektedir.

Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği (%)

Kredi Riski	Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım	61,6
	Standart Yaklaşım	98,0
	Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	13,1
	İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	0,8
Piyasa Riski	Standart Yöntem	99,7
	İçsel Model	93,1
Operasyonel Risk	Temel Gösterge Yaklaşımı	99,0
	Standart Yaklaşım	42,0
	Alternatif Standart Yaklaşım	24,0
	İleri Ölçüm Yaklaşımları	0,8

Sektörde yasal sermayenin hesaplanmasında halihazırda bankaların altyapılarının ve sistemlerinin kredi riski için; %61,6 ile basitleştirilmiş standart yaklaşımı ve %98 ile standart yaklaşımı, piyasa riski için; %99,7 ile standart yaklaşımı ve %93,1 ile içsel model yaklaşımını ve operasyonel risk için; %99 ile temel gösterge yaklaşımını, %42 ile standart yaklaşımı ve %24 ile alternatif standart yaklaşımı kullanmaya elverişli olduğu görülmektedir.

Grafik 2-3: CRD/Basel-II'nin Uygulanmasında Son 6 Ay İçerisinde Gerçekleşen Önemli Gelişmeler

Bu soruya verilen cevaplara göre bankaların %27'si yaşanan küresel krizi son 6 ayda yaşanan en önemli olumsuzluk olarak değerlendirmiştir. Bunun yanında bankaların %18'i uygulamada yaşanan belirsizlikleri olumsuz bulurken %11'i Basel Komitesi'ne üye olunmasını son altı ayda yaşanan olumlu bir gelişme olarak değerlendirmiştir.

Bankaların CRD/Basel-II Uyum Sürecinde BDDK'dan Beklentileri

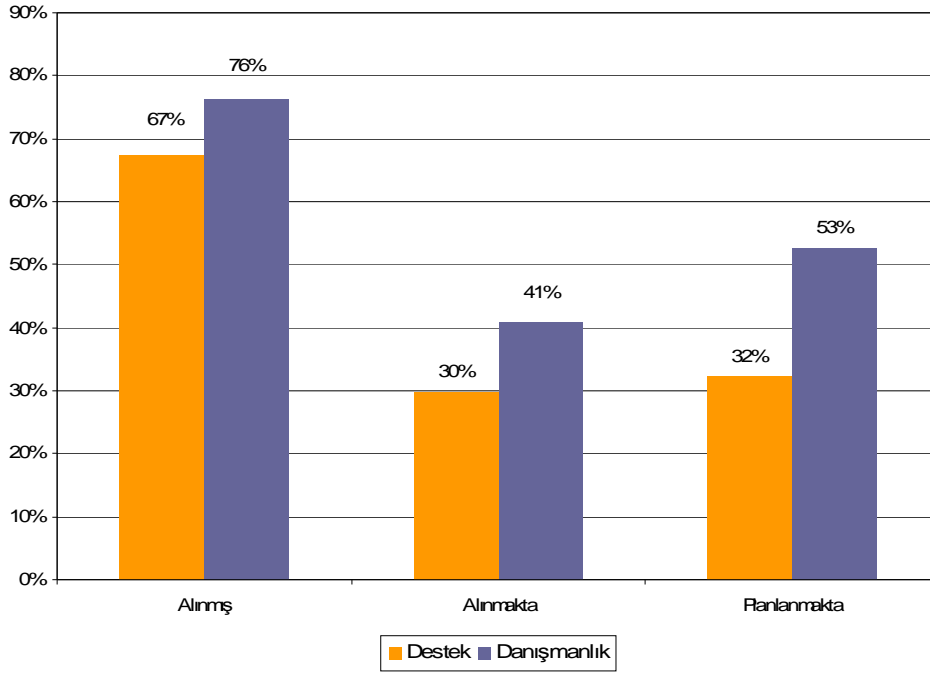
Bankaların CRD/Basel-II uyum sürecinde BDDK'dan beklentileri maddeler halinde aşağıda yer almaktadır:

- CRD/Basel-II'ye uyum için gerekli olan banka içi düzenlemelerin ve hazırlıkların yapılabilmesini sağlamak amacıyla ilgili mevzuatın uygun bir süre içerisinde yayımlanarak görüşe açılması,
- CRD/Basel-II kapsamında istenilecek raporlama formlarının uygulamaya geçiş aşamasından makul bir süre önce açıklanması,
- Uyumun bankaların ölçeklerine göre sınıflandırılarak değerlendirilmesi ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler ile risk algılamasının değişmesine paralel olarak geçiş süreçlerinin uzun tutulması,
- Soru sorulabilecek ve cevapların ortak bir platformda paylaşıldığı bir ortam oluşturularak iletişimin artırılması ve anlaşılmayan konuların netleştirilmesine katkı sağlanması,
- İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlarla yasal sermaye hesaplamaları başvurularının değerlendirilmesinde geçerli olacak kriter ve unsurların netleştirilmesi ve bankalara duyurulması,
- Finans sektörüne ve reel sektöre CRD/Basel II süreçlerinin uygulanması hakkında konferans, sempozyum ve bilgilendirme toplantıları yapılması,
- Stres testlerinin zorunlu hale getirilmesi.

Tablo 2-2: Kaynak Yeterliliği

(%)	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Tamamen Yeterli
Yönetim/Organizasyon	0,0	11,4	50,2	38,4
Beşeri Kaynaklar	0,0	13,1	69,3	17,6
Mali Kaynaklar	0,0	16,1	41,7	42,2
Fiziki Kaynaklar	0,0	25,3	45,9	28,8
Ortalama	0,0	16,4	51,8	31,8

Bankacılık sektöründe toplam aktif büyüklüğünün %51,8'ini temsil eden bankalar, CRD/Basel-II'ye uyum hazırlıklarına yönelik ayrılan yönetim/organizasyon, beşeri, mali ve fiziki kaynaklarını büyük ölçüde yeterli olarak belirtmişken, %31,8'ini temsil eden bankalar söz konusu kaynakların tamamen yeterli olduğunu belirtmiştir.

Grafik 2-4: Alınan Destek ve Danışmanlık Hizmetleri

Bankalar Basel II'ye uyum konusunda yoğun olarak destek ve danışmanlık hizmeti almakta ve ileride artan seviyede danışmanlık hizmeti almayı planlamaktadırlar. CRD/Basel II konusunda sektörün %32'sini oluşturan bankaların destek hizmeti, %53'ünü oluşturan bankaların ise danışmanlık hizmeti almayı planladıkları görülmektedir. Bir önceki ilerleme anketi sonuçları ile kıyaslandığında alınmakta olan danışmanlık hizmetlerinde önemli azalış olmakla birlikte, alınmış danışmanlık hizmetlerinde önemli bir artış gerçekleşmiştir.

3. Birinci Yapısal Blok

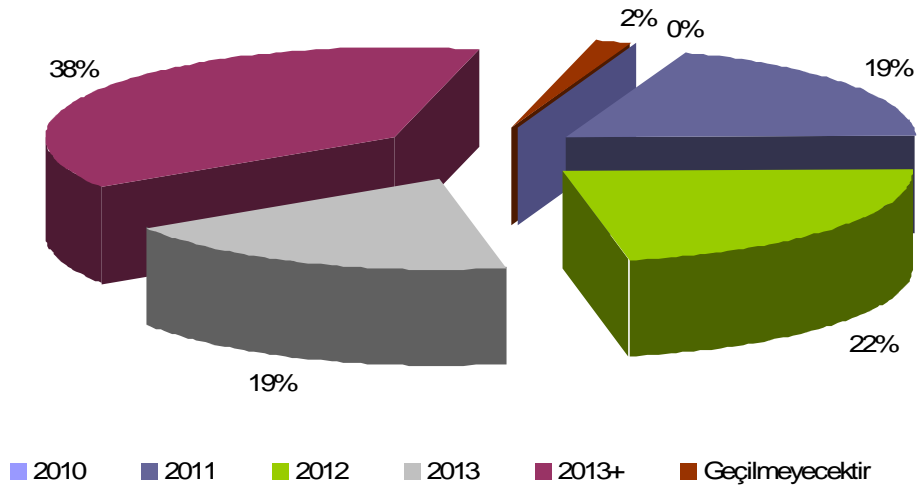
3.1 Kredi Riski

Tablo 3-1: Uygulamanın Başlamasıyla Kullanılacak Yöntem

(%)	Uygulamanın Başlamasıyla
Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım	1,14
Standart Yaklaşım	76,24
Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	
İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	0,04
Basitleştirilmiş Standart ve Standart Yaklaşım Birlikte	10,27
Standart ve Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım Birlikte	12,30
Temel ve İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım Birlikte	-
Hedef Belirtmeyen	-

Bankalar Basel-II uygulamasının başlamasıyla çoğunlukla standart yaklaşımı kullanmayı planlamaktadır. Aralık 2008 anketiyle kıyaslandığında standart yaklaşımı kullanmayı planlayan banka yüzdesi %47'den %76'ya çıkmıştır. Ayrıca sektörün %12,30'u standart ve temel içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımları beraber kullanmayı planlamaktadır. Bunlara ek olarak, Aralık 2008 anketindeki sonuçların aksine yalnızca temel içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşım kullanmayı planlayan banka kalmadığı görülmektedir.

Grafik 3-1: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi

2013 yılına kadar ileri yöntemlere geçmeyi planlayan bankaların büyüklüğü sektör büyüklüğünün %60'ını oluşturmaktadır. İleri yöntemlere geçmeyi planlamayan bankaların oranı ise %2 düzeyindedir.

Tablo 3-2: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı

(%)	Kullanılmıyor	Kullanılması Planlanıyor	Kısmen Kullanılıyor	Yoğun Şekilde Kullanılıyor
Teminatlar	1,12	12,30	0,26	86,32
Garanti ve Kefaletler	1,11	12,30	3,47	83,12
Bilanço İçi Netleşme Söz.	58,91	25,60	13,98	1,50
Sigortalama	57,96	2,68	22,69	16,68
Finansal Korunma	51,88	18,85	28,47	0,80
Risk Transferi	34,68	57,50	7,82	0,00
Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00

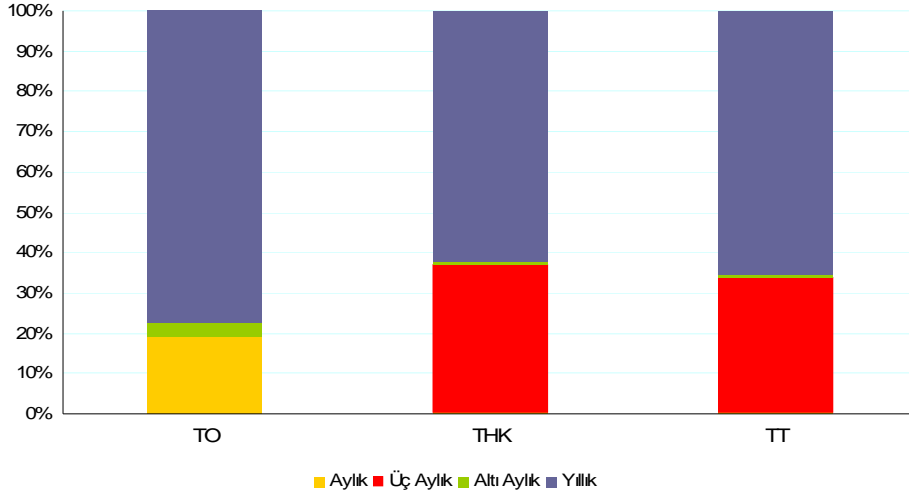
Kredi riskini azaltmak için kullanılan yöntemlerin sektördeki dağılımı incelendiğinde teminatlar (%86) ile garanti ve kefaletlerin (%83) yoğun şekilde kullanıldığı görülmektedir. Kullanılması planlanan risk azaltım araçları ise bilanço içi netleşme sözleşmeleri (%26), finansal koruma (%19) ve risk transferi (%57)'dir. Bahsi geçen araçların kullanılma düzeyi mevcut durumda oldukça düşüktür.

Tablo 3-3: Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri

(%)	Şirketler	Bankalar	Hazineden Alacaklar	KOBİ	Perakende	Kredi Kartı
Mevcut Durum						
Derecelendirme/skorlama sistemi	33.4	14.6	13.8	31.3	40.7	38.8
İstatistik tabanlı	20.4	0.8	0.8	25.2	23.8	23.1
Yargısal tabanlı	23.9	23.3	26.2	14.0	30.5	42.1
Hibrit (istatistik+ yargısal)	38.7	13.8	0.5	42.9	17.7	1.6
Kullanılması Planlanan						
Derecelendirme/skorlama sistemi	31.7	18.8	17.1	30.3	40.4	39.3
İstatistik tabanlı	5.4	1.8	1.8	21.5	27.7	43.0
Yargısal tabanlı	15.6	14.2	13.3	17.7	0.1	0.0
Hibrit (istatistik+ yargısal)	70.2	29.5	28.6	55.5	40.1	36.1

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam oranlar %100'ü aşmaktadır.

Bankalar Haziran 2009 itibarıyla şirketler ve KOBİ'ler için çoğunlukla hibrit modelleri, kredi kartı müşterileri için ise yargısal modelleri kullanmaktadırlar. Kredi kartı portföyünde derecelendirme/skorlama sistemi kullanan bankaların oranı önceki döneme kıyasla artış göstermiştir. Kullanılması planlanan modellere bakıldığında ise sektörün büyük bölümünün şirketler ve KOBİ'ler için hibrit modelleri kullanmayı planladığı görülmektedir.

Grafik 3-2: TO, THK ve TT Hesaplama Sıklığı

Sektörün büyük bölümünü oluşturan bankalar Temerrüt Oranı, Temerrüt Halinde Kayıp ve Temerrüt Tutarı istatistiklerini yıllık olarak hesaplamayı planladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3-4: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme

(%)	1 yıl	2 yıl	3 yıl	4 yıl	5 yıl	5 +	Toplam
TO	4,4	0,5	13,8	8,5	1,4	39,5	68,0
THK	0,0	7,8	21,1	0,2	13,1	12,2	54,3
TT	0,0	7,8	30,9	0,2	0,8	0,1	39,7
İçsel Derecelendirme Notları	0,3	3,6	1,3	24,4	15,0	29,2	73,8

Bankalar yoğun olarak veri biriktirmektedir. TO için %39,5 oranında 5 yıldan uzun süreli birikim mevcut iken, THK ve TT'de 3 yıldır veri biriktiren bankaların oranı sırasıyla %21,1 ve %30,9'dur. İçsel Derecelendirme Notlarında ise % 29,2 oranı ile ağırlık 5 yıl üzerindedir. Toplamda ise TO'da sektörün %68'i ve içsel derecelendirme notlarında sektörün %73,8'i veri biriktirmektedir.

Tablo 3-5 Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri (%)

Kullanılıyor	77,9
Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar (duyarlılık analizleri)	58,1
Çok değişkenli senaryolar	28,6
Tarihsel senaryolar	1,2
Diğer	3,2
Kullanılmıyor	22,1

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Stres testlerini kullanan bankalar sektörün %78'ini oluşturmaktadır. Yoğun olarak duyarlılık analizleri ve çok değişkenli senaryolar kullanılmakta olup, sektörün yalnızca %1.2'lik bölümünce tarihsel senaryo kullanımı tercih edilmektedir. Sektörün %22'si ise stres testlerine başvurmamaktadır.

Sektörde kredi riski ile ilgili olarak birbirinden farklı birçok stres testi senaryoları ve risk faktörleri kullanılmaktadır. Bankaların en çok kullandığı/kullanmayı planladığı başlıca stres testi senaryoları; TO, THK ve TT parametrelerinin beklenen kayıp, beklenmeyen kayıp, sermaye yeterliliği standart rasyosu veya sermaye yeterliliği üzerindeki etkisinin analiz edilmesi amacıyla bu parametrelere yüzdesel olarak belirli şoklar uygulanması, bankalar tarafından derecelendirilmiş firmaların içsel derecelerinin 1 derece aşağı çekilmesi, yakın izleme kapsamında yer alan tüm firmaların temerrüt etmesi, dereceler arasındaki geçişmeler ile kur ve faiz oranlarında gerçekleşebilecek aşırı dalgalanmaların kredi portföyünde oluşturabileceği kayıplardır. Bu senaryolara ek olarak, kredi portföyünde meydana gelebilecek artışların beklenen kayıp, beklenmeyen kayıp ve sermaye yeterliliği üzerindeki etkileri ile ileriye yönelik olarak takipteki kredi tutarlarının özkaynaklara oranının tahmin edilmesi de bankalar tarafından analiz edilmektedir. Stres testi senaryolarında en çok kullanılan risk faktörleri ise; TO, THK, TT, makroekonomik faktörler (gayri safi yurtiçi hasıla vb.), kurlar, faiz oranları ve kredi dereceleridir.

Tablo 3-6: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı (%)

Karar alma sürecinde kullanılmaktadır	88,2
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	63,0
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	9,6
Ürün fiyatlaması	38,4
Yatırım /Plasman kararları	52,1
Limit tahsisi	61,4
Karşılık ayrılması	32,0
Performans ölçümü	32,2
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	36,8
Bütçeleme	39,0
Diğer	18,2
Karar alma sürecinde kullanılmamaktadır	11,8

Bankaların %88,2'lik bir kısmı kredi riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanılmaktadır. Analiz sonuçları; kredi riski analizi sonuçlarının %63 oranında bankaların

orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesinde, %61 oranında limit tahsisinde, %52 oranında yatırım/plasman kararlarında, %39 oranında ürün fiyatlaması ve bütçeleme kararlarında, %37 oranında riske ayarlı getiri hesaplamalarında kullanıldığını/kullanılmasının planlandığını ortaya koymaktadır. Performans ölçümlerinde kullanım oranı ise %32'dir.

3.2 Operasyonel Risk

Bankacılık sektöründeki tüm bankalar Eylül 2009 itibarıyla operasyonel risk için sermaye gereksiniminin hesaplanmasında temel gösterge yaklaşımını kullanmaktadır.

Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılacak Yöntemler

Hedeflenen Yöntem	(%)
Temel Gösterge Yaklaşımı	0,59
Standart Yaklaşım	0,82
Alternatif Standart Yaklaşım	0,61
İleri Ölçüm Yaklaşımı	70,72
Standart Yaklaşım ve İleri Ölçüm Yaklaşımı	25,52
Cevap yok/hedef belirtilmemiş	1,57

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

Operasyonel risk yasal sermaye hesaplamasında; temel gösterge yaklaşımını gelecekte de kullanmayı hedefleyen bankalar, sektörün % 0,59 gibi küçük bir kısmını oluşturmaktadır. Bankaların büyük bir kısmı ileri ölçüm yaklaşımlarını kullanmayı hedeflemektedir. Aralık 2008 anketi sonuçlarına göre önemli bir değişiklik gözlemlenmemiştir.

Tablo 3-8: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş (%)

Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş	Standart Yöntemde Bilgi ve Veri Sistemleri Alt Yapısının Yeterliliği
2010	10,07
2011	13,82
2012	23,27
2013	17,51
2013+	35,34

Sektörün genelinde operasyonel risk yasal sermaye hesaplaması için ileri yöntemlere geçilmesine çoğunlukla 2012 yılından sonra başlanacağı görülmektedir. Anket çalışması 2013 yılı sonuna kadar sektörün yaklaşık %65'inin ileri yöntemlere geçmeyi planladığını göstermektedir.

Standart yöntem kullanılmasında sektörün %60'ını oluşturan bankalar bilgi ve veri sistemleri alt yapılarını büyük ölçüde yeterli görürken, sadece %1,5'lik kısmı tamamen yeterli olduğunu düşünmektedir. Altyapılarını kısmen yeterli gören %38'lik kısmın büyük çoğunluğunda eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır; geçen anket dönemine göre altyapı yeterliliğine ilişkin durumda bir değişiklik olmamıştır.

Tablo 3-9: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri (%)

Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmıştır	65,6
Kayıp Dağılımları Yaklaşımları (LDA)	62,1
Skor Kart Yaklaşımları (SCA)	0,5
Yapay Sinir Ağları (Neural Networks)	0,0
Uç Değerler Teorisi (EVT)	22,1
Melez Yaklaşımlar	15,0
Senaryo Analizleri Yaklaşımları	25,2
Diğer	10,6
Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmamıştır	34,4

Aralık 2008'e kıyasla, sektörün daha büyük bir kısmı (%65,6) temel işkolları bazında sınıflandırma yapmıştır ve her bir iş kolundan gerekli gösterge verilerini elde edebilmektedir. Operasyonel risk ölçümü ve yasal sermaye tahsisinde ileri ölçüm yöntemlerinden yoğun olarak kullanılması planlanan yaklaşımlar, Kayıp Dağılımları Yaklaşımları, Senaryo Analizleri Yaklaşımları, Uç Değerler Teorisi ve Melez Yaklaşımlardır.

Tablo 3-10: Operasyonel Risk Stres Testleri

Uygulanmaktadır	18.3%
Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar	9.1%
Çok değişkenli senaryolar	8.3%
Tarihsel senaryolar	8.3%
Diğer	9.3%
Uygulanmamaktadır	81.7%

Operasyonel risk için stres testleri uygulamakta olan bankalar sektörün %18,3'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu stres testlerinin uygulanmasında sektör genelinde kabul görmüş bir yaklaşım bulunmamakta, farklı bankalarca farklı yöntemler kullanılmaktadır.

Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı (%)

Kullanılmaktadır	84,4
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	46,6
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtım	15,9
Ürün fiyatlaması	0,0
Yatırım /Plasman kararları	2,3
Limit tahsisi	31,0
Karşılık ayrılması	11,9
Performans ölçümü	4,3
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	9,8
Bütçeleme	27,6
Diğer	35,5
Kullanılmamaktadır	15,6

Bankalarda operasyonel risk analizi sonuçları karar alma süreçlerinde çoğunlukla kullanılmakta olup, bu sonuçların hangi alanlarda kullanıldığına bakıldığında banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi, limit tahsisi, bütçeleme ve kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtım en başta gelmektedir. Sektörün %36'sını oluşturan bankalar; operasyonel risk analizi sonuçlarını, yukarıda belirtilenler dışındaki diğer alanlarda da kullandığını belirtmektedir.

3.3 Piyasa Riski

Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler (%)

Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı		Modellerin Dayandığı Yöntemler	
Gerek Görülmemektedir	0,3	Tarihi Simülasyon	93,7
Planlanmaktadır	1,0	Varyans-Kovaryans	77,0
Oluşturulmaktadır	0,8	Monte Carlo Simülasyonu	69,4
Kullanılmaktadır	97,8		

Sektörün aktiflerinin %97,8'ini oluşturan bankalar piyasa risklerinin ölçümünde içsel modelleri kullanmaktadır. Sektörün çok küçük bir bölümü ise söz konusu modellere gereksinim duymadığını belirtmiştir.

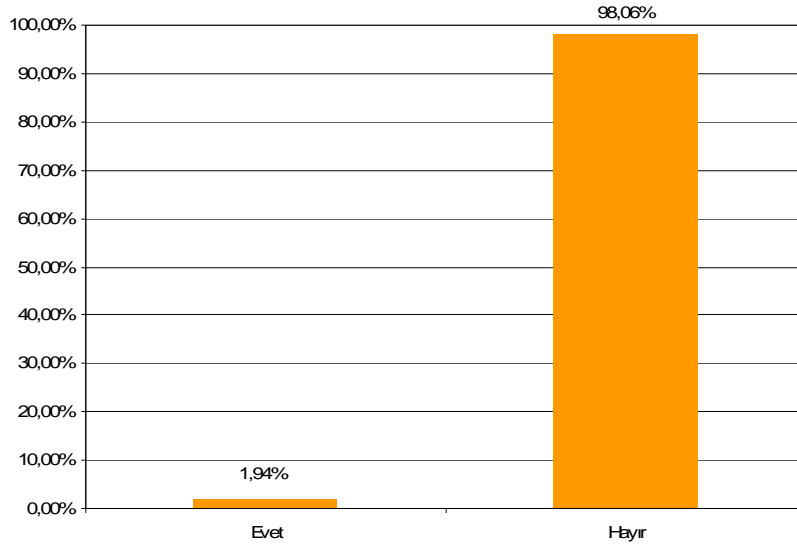
Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilité Hesaplama Yöntemleri (%)

ARCH	12,1
GARCH	35,7
EWMA	93,5
Stochastic Volatility	3,2
Implied Volatility	18,8
Diğer	12,9

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiğinden toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Piyasa risklerinin ölçümünde içsel model kullanan bankalarda volatilité hesaplamak için çeşitli yöntemler kullanılmaktadır: Bankalar tarafından en yaygın kullanılan yöntem %93,5 oranı ile EWMA yöntemi olup, birden fazla yöntem kullanan bankaların da bulunduğu görülmektedir. Ayrıca GARCH yöntemi sektörün %35,7'si ve Implied Volatility yöntemi ise sektörün yaklaşık beşte biri tarafından kullanılmakta iken %12,1 oranında ARCH ve %3,2 oranında Stochastic Volatility yöntemleri kullanılmaktadır.

Grafik 3-3: Piyasa Riskinin İçsel Modellerle Hesaplanmasının Zorunlu Tutulması Durumunda Zorlukla Karşılaşıp Karşılaşılacağı (%)

Sektörün büyük bölümü, piyasa riskinin içsel modellerle hesaplanmasının zorunlu tutulması durumunda zorlukla karşılaşılacağını belirtmektedir.

Tablo 3-14: Yasal Sermaye Hesaplamalarında İçsel Model Kullanımına İlişkin Plan ve Planlanan Geçiş Tarihi (%)

Var	93,06
2009	13,76
2010	31,72
2011	3,45
2012	2,20
2012+	33,43
Tarih Belirtmeyen	8,49
Cevap vermeyen	6,94
Yok	4,06

Bankacılık sektörünün %93'ünü oluşturan bankalar, yasal sermaye hesaplamalarında içsel model kullanımına ilişkin bir planı olduğunu belirtmektedir. Bu oranın Aralık 2008 tarihinde yapılan anketlerdeki sonuçlarla karşılaştırıldığında %80'den %93'e yükseldiği gözlemlenmektedir.

Tablo 3-15: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması (%)

Stres Testi Senaryoları	Stres Testi Uygulaması		
Gerek Görülmemektedir	0,44	Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar	98,91
Planlanmaktadır	0,03	Çok değişkenli senaryolar	71,97
Oluşturulmaktadır	0,71	Tarihsel senaryolar	56,36
Kullanılmaktadır	98,81	Diğer	0,54

Bankaların büyük çoğunluğu piyasa riskiyle ilgili olarak stres testleri kullanmaktadır. Uygulanmakta olan stres testleri; tek bir parametrenin değiştirildiği senaryoları, çok değişkenli senaryoları ve tarihsel senaryoları içermektedir.

Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması (%)

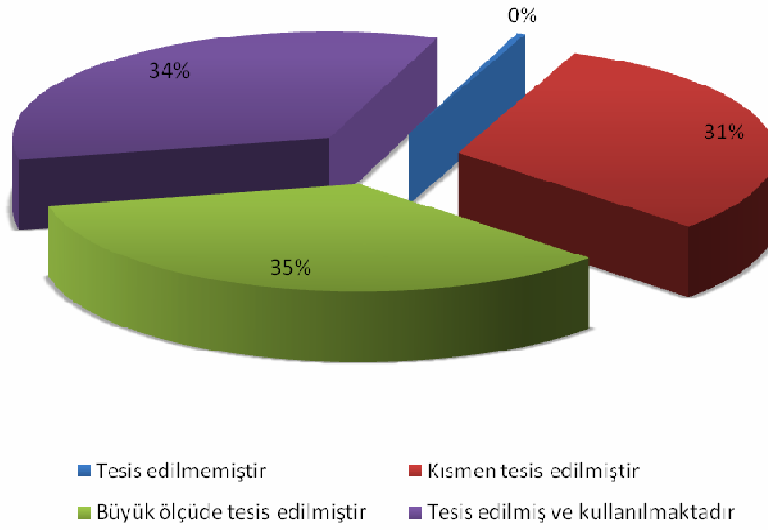
Kullanılmaktadır	86,9
Orta ve uzun dönem stratejinin belirlenmesi	67,8
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	18,7
Ürün fiyatlaması	34,5
Yatırım /Plasman kararları	40,9
Limit tahsisi	77,6
Karşılık ayrılması	0,8
Performans ölçümü	18,3
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	10,4
Bütçeleme	32,1
Diğer	1,1
Kullanılmamaktadır	13,1

Piyasa riski analizi sonuçlarının karar alma süreçlerinde kullanıldığını belirten bankalar sektörün %87'sini oluşturmaktadır. Söz konusu sonuçları; sektörün %78'ini oluşturan bankalar limit tahsisinde, %68'ini oluşturan bankalar orta ve uzun dönem stratejilerin belirlenmesinde, %41'ini oluşturan bankalar ise yatırım/plasman kararlarında kullanmaktadır.

4. İkinci Yapısal Blok

Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğü içerisinde yaklaşık %34 paya sahip olan bankalar; CRD/Basel 2 kapsamında risk tutarlarının izlenmesi ile yorumlanması ve değişen risk profilinin bankaların sermaye ihtiyacını nasıl etkilediğinin değerlendirilmesi amacıyla bir sistem *tesis edildiğini* belirtirken, toplam aktifin %35'ini oluşturan bankalar söz konusu sistemin *büyük ölçüde tesis edildiğini* ifade etmektedirler.

Grafik 4-1: Değişen Risk Profilinin Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi için Sistem Tesisi

Tablo 4-1: Tüm Önemli Risklerin Tanımlanması, Ölçülmesi, Raporlanması Amacıyla Tasarlanmış Politika ve Prosedürler (%)

Gerek Görülmemektedir	0,0
Planlanmaktadır	3,4
Oluşturulmaktadır	6,5
Uygulanmaktadır	90,1

Sektörün %90'lık kısmının, tüm önemli risklerinin tanımlanması, ölçülmesi ve raporlanması amacıyla tasarlanmış politika ve prosedürleri bulunmakta ve bunlar uygulanmaktadır. Planlama aşamasından, oluşturma aşamasına geçişlerle beraber, henüz planlama aşamasında olanlar %3'e gerilerken söz konusu politika ve prosedürleri oluşturma aşamasında olanların payı ise %6,5'e yükselmiştir. Aralık 2008'e kıyasla sektör genelinde ilerleme görülmektedir.

Tablo 4-2: Ekonomik Sermaye Tahsisi

Gerek Görülmemektedir	8,5
Planlanmaktadır	26,0
Oluşturulmaktadır	62,2
Uygulanmaktadır	3,3

Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %26'sını oluşturan bankalar ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına geçmeyi planlarken, %62'sini oluşturan bankalar ise ekonomik sermaye tahsisi uygulamasını oluşturma aşamasındadır. Ekonomik sermaye tahsisi uygulaması bulunan bankaların oranı ise %3 düzeyindedir. Bir önceki anket ile kıyaslandığında ekonomik sermaye tahsisi uygulamasını planlayan bankaların yarısının söz konusu uygulamayı oluşturma aşamasına geçtikleri görülmektedir.

Türk Bankacılık Sektöründeki bankaların ikinci yapısal blok kapsamında ele alınan yapısal faiz oranı ve likidite risklerini çoğunlukla tanımlamış oldukları, diğer taraftan bir kısmının kredi yoğunlaşma riskini tanımladıkları ve kredilendirme kararlarında dikkate aldıkları, karşı taraf risklerine ilişkin strateji ve politikalarını ise henüz oluşturmaya başladıkları anlaşılmaktadır. Ankete katılan bankaların %92,8'i yapısal faiz oranı riskini tanımlamış, %3,3'ü herhangi bir tanımlama yapmamış, %3,9'u ise yapısal faiz oranı riskine maruz olmadığını ifade etmiştir. Öte yandan, sektörün %94,2'si likidite riskini tanımlamakta ve analizlerde kullanmakta olup, %51,8'inin kredi yoğunlaşmasını tanımladıkları ve kredilendirme aşamasında dikkate aldıkları ifade edilmiştir. Ayrıca, ikinci yapısal blok altında, piyasa riski, operasyonel risk, spesifik risk gibi diğer risk türlerinin de ele alındığını ifade eden bankalar bulunmaktadır.

Tablo 4-3: Risk Ölçüm Modellerine İlişkin Doğrulama ve Onaylama Süreci Mevcudiyeti (%)

Gerek Görülmemektedir	0,8
Planlanmaktadır	25,6
Oluşturulmaktadır	37,4
Uygulanmaktadır	36,2

Sektörün %37'sini oluşturan bankalar risk ölçüm modellerine ilişkin doğrulama ve onaylama süreçlerinin oluşturulma aşamasında olduğunu belirtmektedir. Sektörün %36'sı ise bahsi geçen süreçleri tesis etmiş bulunmaktadır.

5. Üçüncü Yapısal Blok

Tablo 5-1: CRD/Basel II’de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum

(%)	Uyumsuz	Kısmen Uyumlu	Büyük ölçüde uyumlu	Tam Uyumlu
Uygulamanın Kapsamı	0,1	25,4	64,6	1,2
Sermaye Yapısı	0,0	14,2	59,7	17,4
Sermaye Yeterliliği	0,0	15,2	58,7	17,4
Kredi Riski				
Genel Bilgiler	0,1	16,1	59,8	15,2
Standart Yaklaşım İlişkin Portföyler	17,4	15,0	20,5	22,8
İDD Yaklaşımına Tabi Portföyler	29,9	36,2	0,3	0,0
Kredi Riski Azaltımı	5,9	32,5	31,2	0,1
Menkul Kıymetleştirme	26,5	0,2	0,3	0,0
Piyasa Riski				
Standart Yaklaşım	0,0	13,8	13,5	63,9
İçsel Modeller Yaklaşımı	16,2	27,1	16,1	13,1
Operasyonel Risk				
Hisse Senedi Yatırımları	5,4	9,6	49,5	14,9
Yapısal Faiz Oranı Riski	0,0	14,4	47,9	14,3

Bankaların CRD/Basel II kapsamında kamuya açıklama yükümlülüklerine uyum durumu birinci ve ikinci yapısal blok kapsamında öngörülen riskler çerçevesinde değerlendirildiğinde; sektör aktiflerinin %43,3’üne sahip olan bankaların kredi riski standart yaklaşımına büyük ölçüde veya tam uyumlu oldukları, İDD yaklaşımında ise bu oranın yaklaşık %0,3 düzeyinde olduğu görülmektedir. Ayrıca, kredi riski azaltımında sektörün %31,3’ünün CRD/Basel II’ye büyük ölçüde veya tam uyumlu olduğu ancak, %5,9’luk bir kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir.

Piyasa riskinde toplam aktiflerin %63,9’una sahip bankaların standart yaklaşım kapsamında kamuya yapılacak açıklamalara ilişkin yükümlülüklerine tam uyumlu olduğu, sektörün %13,1’lik kısmının ise içsel modeller yaklaşımı konusunda tam uyumlu olduğu görülmektedir. Standart yaklaşımda büyük ölçüde veya tam uyumluluk %77,4 düzeyindedir. Bu oran içsel modeller yaklaşımında %29,2 düzeyindedir. Ayrıca, sektörün %27,1’inin içsel modeller yaklaşımına kamuya açıklama yükümlülükleri bakımından kısmen uyumlu olduğu, %16,2’lik kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir. Operasyonel risk bu kapsamda değerlendirildiğinde, sektörün %29,2’sini oluşturan bankaların kısmen uyumlu oldukları, %0,8’lik kısmının ise uyumlu olmadığı görülmektedir. Operasyonel risk konusunda büyük ölçüde veya tam uyumluluk oranı %61,3 olarak belirtilmiştir.

Yapısal faiz oranı riski ve hisse senedi yatırımlarına ilişkin olarak sektörün sırasıyla %62,2 ve %64,4'ünü oluşturan bankalar kamuya açıklama yükümlülüklerine büyük ölçüde veya tam uyumlu olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, sektörde %5,4'lük aktif payına sahip bankaların; söz konusu kamuyu aydınlatma yükümlülüklerine hisse senedi yatırımları açısından uyumsuz oldukları görülmektedir.

CRD/Basel II'nin uygulama kapsamına ilişkin açıklama yükümlülüklerine ise sektörün %64,6'sının büyük ölçüde uyumlu olduğu, %25,4'lük bölümünün kısmen uyumlu olduğu ve sadece %0,1'lik bölümünün uyumsuz olduğu görülmektedir. Sermaye yapısı ve sermaye yeterliliğine ilişkin olarak sektörün %80'e yakınının büyük ölçüde uyumlu veya tam uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Üçüncü yapısal blok kapsamında bankalar genellikle bankacılık sektörünün kamuya açıklama yükümlülükleri konusunda CRD/Basel-II hükümlerine büyük ölçüde uyumlu olduklarını belirtmektedir.

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

Atatürk Bulvarı No:191 06680 Kavaklıdere / ANKARA

Tel : (0212) 337 72 72 Fax : (0212) 337 71 66

www.bddk.org.tr